

ANLATIM BOZUKLUKLARI

1. Gereksiz Sözcük Kullanılması: İyi bir cümlede yeterli sayıda sözcük kullanılır. Başka bir deyişle **gereksiz** sözcüklere yer verilmez. Çünkü gereksiz sözcük kullanımı cümlenin duruluğunu bozar ve anlatım bozukluğu yaratır.

Bir cümlede gereksiz sözcük bulunduğunu anlamak için, sözcük cümleden çıkarılır. Bu durumda cümlenin anlam ve anlatımında bir bozulma oluyorsa o sözcük **gerekli**, anlatımında bozulma olmuyorsa ise **gereksizdir**.

***Mecburen** karakola gitmek zorunda kaldım.

*Son **yazdığı** romanına isim bulmakta bir hayli zorlanmış.

*Uçak, **alçalarak** havaalanına başarılı bir iniş yaptı.

*Araba **şu anda** yola çıkmak üzere.

*Vakfımıza **karşılıksız** bağışta bulundular.

***Verilen** vaatlerin hiçbiri yerine getirilmedi.

*Aramızdaki **mevcut** sorunları çözelim.

*İşe gidiş saatlerinde durak **yeri** çok kalabalık oluyor.

***Yağan** yağmur sele neden oldu.

*İşe gitmek üzere evden **dışarı** çıktı.

**Bu anlatım bozukluğu şu şekillerde de olabilir:
Eş ve Yakın Anlamlı Sözcüklerin Aynı Cümle İçinde
Kullanılması:**

***Gitmeden önce** bir daha ara.

*Tatile ailesi **ile birlikte** çıkacaktı.

*Atatürk'ün yaptığı **yenilikçi devrimler**, sosyal ve siyasi yaşamımızı kökünden değiştirmiştir.

*Giyimlerinde, konuşmalarında ve **davranış biçimlerinde** bir gariplik yoktu.

*Her zaman böyle **öfkeli, sınırlı** midir?

2. Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması: Dilimizde bazı sözcükler, anlam inceliklerine dikkat edilmeden kullanılır. Sözcükleri kendi anlamını yansıtmak şeklinde kullanmamak veya uygun olmayan yerde kullanmak anlatım bozukluğuna yol açar. Böyle bir yanlışla düşmemek için hangi sözcüğün nerede kullanılıp nerede kullanılmayacağını çok iyi bilmek zorundayız.

Uyarı: “Sağlamak” ya da “katkıda bulunmak” elde edilmesi istenen olumlu bir sonuca ulaşmaktır. İstenmeyen sonuçlar ortaya çıktığında “neden olmak”, “yol açtı” ya da “vermek” kullanılır.

*Ülkenin bunalıma **girmesini sağlayan** bu tür açıklamalardan kaçınmak gerekir.
(Ülkenin bunalıma **girmesine neden olan** bu tür açıklamalardan kaçınmak gerekir.)

*Bu tür bilimsel çalışmalar, dilimizin zenginleşmesine **neden olacak**.
(Bu tür bilimsel çalışmalar, dilimizin zenginleşmesine **katkıda bulunacak**.)

*Kimi uyarıcı ilaçlar, sporculara yarardan çok zarar **sağlamaktadır**.
(Kimi uyarıcı ilaçlar, sporculara yarardan çok zarar **vermektedir**.)

*Davranışlarıyla arkadaşlarının **üzülmesini sağladı**.
(Davranışlarıyla arkadaşlarının **üzülmesine neden oldu**.)

*Aldıkları para mutlu olmalarına **yol açtı**.
(Aldıkları para mutlu olmalarını **sağladı**.)

Uyarı: “Savunma” bir saldırıya ya da düşünceye karşı olan davranıştır. Ortada böyle bir durum yoksa “savunma” yerine “öne sürme” ya da “iddia etme” kullanılır.

*Avukat, sanığın suçlu olduğunu **savunuyor**.
(Avukat, sanığın suçlu olduğunu **öne sürüyor**.)

*Muhalefet partileri, enflasyonun üç haneli rakamlara yükseldiğini **savundu**.
(Muhalefet partileri, enflasyonun üç haneli rakamlara yükseldiğini **öne sürdü**.)

*Çömleğin üzerine **yazılmış** desenlere hayranlıkla bakıyordu.
(Çömleğin üzerine **çizilmiş** desenlere hayranlıkla bakıyordu.)

*Hırsız, kadının kolundaki çantayı zorla **çalıp** kaçtı.
(Hırsız, kadının kolundaki çantayı zorla **alıp** kaçtı.)

*Zor şartlar altında çalışan işçilerin sağlık durumları **aksadı**.
(Zor şartlar altında çalışan işçilerin sağlık durumları **bozuldu**.)

*Bu tür tatbikatlarda ölüm **şansı** her zaman mevcut.
(Bu tür tatbikatlarda ölüm **olasılığı** her zaman mevcut.)

*Bugün bir buzdolabının **ücretiyle** on yıl önce bir araba satın alınabilirdi.
(Bugün bir buzdolabının **fiyatıyla** on yıl önce bir araba satın alınabilirdi.)

*Güzelliğinin farkında olduğunu **belirten** davranışlar sergiliyordu.
(Güzelliğinin farkında olduğunu **gösteren** davranışlar sergiliyordu.)

3. Birbiriyle Karıştırılan Sözcüklerin Kullanılması: Kimi sözcükler aynı kökten türediği için yazılış ve okunuş olarak birbirine benzer; ancak bunların anlamları farklıdır. Bu sözcükler karıştırılıp birbirinin yerine kullanılırsa, anlatım bozukluğu ortaya çıkar.

*Bu kadar **çekimser** olmana gerek yok; aralarına katıl, girişken ol.
(Bu kadar **çekişken** olmana gerek yok; aralarına katıl, girişken ol.)

*Bunca yağmura **karşılık** barajlarda yeterince su birikmemiş.
(Bunca yağmura **karşın** barajlarda yeterince su birikmemiş.)

*Bu iki olay arasındaki **ayrıntıyı** kimse hesaba katmıyor.
(Bu iki olay arasındaki **ayrımı** kimse hesaba katmıyor.)

*Ahmet Bey, **saygılı** kişiliğiyle çevresine örnek olmuştu.
(Ahmet Bey, **saygın** kişiliğiyle çevresine örnek olmuştu.)

*Bu eski makineler artık **işlemlerini** yerine getiremiyor.
(Bu eski makineler artık **işlevlerini** yerine getiremiyor.)

***Yaşantısının** en zor günlerini sürgüne gönderildiği Malta'da geçirdi.
(**Yaşamının** en zor günlerini sürgüne gönderildiği Malta'da geçirdi.)

*İş kazalarının çokluğu, iş **güvencesinin** olmadığını gösteriyor.
(İş kazalarının çokluğu, iş **güvenliğinin** olmadığını gösteriyor.)

*Toprağın oluşumunda başta gelen **etkin**, rüzgârdır.
(Toprağın oluşumunda başta gelen **etken**, rüzgârdır.)

4. Anlamca Çelişen Sözcüklerin Kullanılması: Anlamca cümlelerin yargısıyla uyuşmayan, cümlede iletilen yargıyla çelişen ya da karşıtlık yaratan sözlerin bir arada kullanılması önemli bir anlatım kusurudur. Anlamları birbirine ters sözcüklerin aynı cümlede kullanılmasıdır. Cümlelerin anlamında çelişki, genellikle “**kesinlik**” ve “**olabilirlik**” anlamı taşıyan sözlerin bir arada kullanılmasından kaynaklanır.

*Kapının önünde **tamı tamına** üç beş nöbetçi vardı.
(Kapının önünde üç beş nöbetçi vardı.)

***Aşağı yukarı** tam üç ay önce benzer bir yazı daha çıkmıştı.
(Üç ay önce benzer bir yazı daha çıkmıştı.)

*Gazetede çıkan bu haber, **mutlaka** bakanın da kulağına erişmiş **olmalı**.
(Gazetede çıkan bu haber, bakanın da kulağına erişmiş olmalı.)

*Milli Savunma Bakanı, **kesinlikle** askeri bir çözüme başvurulmayacağını **umduğunu** belirtti.
(Milli Savunma Bakanı, kesinlikle askeri bir çözüme başvurulmayacağını belirtti.)

***Eminim ki** bunca gürültü patırtı en çok onu üzmüş **olsa gerek**.
(Bunca gürültü patırtı en çok onu üzmüş olsa gerek.)

*Onun önümüzdeki ay, ailesini **mutlaka** ziyaret edeceğini **zannediyorum**.
(Onun önümüzdeki ay, ailesini ziyaret edeceğini zannediyorum.)

***Kuşkusuz** bütün çalışmalarının ödülünü sonunda **belki** alacaksınız.
(Kuşkusuz bütün çalışmalarının ödülünü sonunda alacaksınız.)

*Bu istek, hiç **şüphesiz** onun kulağına **gitmiş olabilir**.
(Bu istek, hiç onun kulağına gitmiş olabilir.)

5. Mantıksal Tutarsızlık: Bir cümlede, iletilmek istenen anlamın eksiksiz olabilmesi için düşünce ve mantık son derece önemlidir. İyi bir anlatımda sağlam bir düşünme ve mantık yürütme temel koşuldur. Mantıksal hataları ve tutarsızlıkları içeren cümleler, dil bilgisi kurallarına uygun olsalar bile anlamı ve yargıyı eksiksiz iletmezler. Bu tür yanlışlar genellikle dikkatsizlik sonucu ortaya çıkar.

*Önümüzdeki haftanın önemli programlarından bazılarını sizlere **hatırlatmaya** çalıştık.
(Önümüzdeki haftanın önemli programlarından bazılarını sizlere **tanıtmaya** çalıştık.)

*Önlem alınmazsa bu hastalık **ölüme**, hatta **kısmi felce** neden olabilir.
(Önlem alınmazsa bu hastalık **kısmi felce**, hatta **ölüme** neden olabilir.)

*Son turda atlet, **arkasındaki** yarışçıyı bir hamlede geçti.
(Son turda atlet, **önündeki** yarışçıyı bir hamlede geçti.)

*İzinsiz inşaata girmek yasaktır.
(İnşaata izinsiz girmek yasaktır.)

*Ağrısız diş çekilir.
(Diş ağrısız çekilir. / Ağrısız, diş çekilir.)

6. Tamlama Yanlılıkları: Sıfat ve isim tamlamalarının aynı tamlanana bağlanması anlatım bozukluğuna yol açar. Çünkü isim tamlamalarında tamlanan iyelik eki aldığı halde, sıfat tamlamalarında tamlanan ek almaz. Dolayısıyla tamlananlar, niteliği farklı olduğundan ortak kullanılamaz.

*Kaza yerine birçok askeri ve polis aracı geldi.
(Kaza yerine birçok askeri **araçla** polis aracı geldi.)

*Onun böyle işlerle uğraşmaya ne vakti vardı ne de zamanıdır.
(Onun böyle işlerle uğraşmaya ne vakti vardı ne de **bunun** zamanıdır.)

*İhaleye birçok yerli ve yabancı firmalar katıldı.
(İhaleye birçok yerli ve yabancı **firma** katıldı.)

*Bu önlemler ekonomik ve sağlık açısından olumlu sonuçlar verdi.
(Bu önlemler ekonomik **açıdan** ve sağlık açısından olumlu sonuçlar verdi.)

* Sınıfımıza yeni bir kız öğrenci geldi, mevcudu çoğaldı.
(Sınıfımıza yeni bir kız öğrenci geldi, **sınıfın** mevcudu çoğaldı.)

* Benim ile onun düşüncesi örtüşmüyor.
(Benim **düşüncem** ile onun düşüncesi örtüşmüyor.)

Uyarı: Belirtisiz ad tamlamalarında araya sıfat girmez.

* İzmir **eski** valisi nereliydi?
(**Eski** İzmir valisi nereliydi?)

*Makine **yüksek** mühendisi oldu.
(**Yüksek** makine mühendisi oldu.)

7. Özne Yüklem Uyumsuzluğu (Uyuşmazlığı): İyi bir cümlede tekillik-çoğulluk, olumluluk-olumsuzluk ve şahıs bakımından özne ile yüklem arasında bir uyum olması gerekir. Eğer özne ile yüklem arasında bir uyum yoksa anlatım bozukluğu olur.

Cümlede özne tekilse yüklem de tekil; özne çoğulsa yüklem de çoğul olur.

***Kardeşim** bugün evde **kalacak**.
Özne Tekil Yüklem Tekil
***Dostlar** yıllar sonra bir araya **geldiler**.
Özne Çoğul Yüklem Çoğul

Bitki, hayvan, organ, cansız varlıklar ve zaman adları, çoğul özne olarak kullanıldığında yüklem tekil olur.

***Meyveler** bu yıl geç çiçek **açtı**.
Özne bitki çoğul Yüklem tekil
***Köpekler** sabaha kadar **havladı**.
Özne hayvan çoğul Yüklem tekil
*Yürümekten **ayaklarım ağrıdı**.
Özne organ çoğul Yüklem tekil
*Aradan **haftalar geçti**.
Özne zaman çoğul Yüklem tekil

Söze saygı, alay ya da küçümseme anlamı katılmak istenirse özne tekil, yüklem çoğul olur.

***Beyefendi** hala **kalkmadılar mı?**
Özne tekil Yüklem çoğul
***Ayşe Hanım** henüz **gelmediler**.
Özne tekil Yüklem çoğul

Cümlede özne kişi zamiri ise yüklemde kişi eki de aynı zamiri gösterir.

*Ben tiyatroya gidiyorum.

Özne Yüklem
1. Tekil kişi 1. Tekil kişi

*Biz yakında bu araştırmayı bitireceğiz.

Özne Yüklem
1. Çoğul kişi 1. Çoğul kişi

Özne 1. ve 2. tekil kişi ise, yüklem 1. çoğul kişi olur.

*Ödevi sen ve ben hazırlarız.

Özne Yüklem
2. ve 1. Tekil kişi 1. Çoğul kişi

*Yemeği sen ve ben yaparım.
(Yemeği sen ve ben yaparız.)

Özne 1. ve 3. tekil kişi ve 1. ve 3 çoğul kişi ise yüklem 1. çoğul kişi olur.

*Şiir etkinliğini ben ve Ali (o) izledik.

Özne Yüklem
1. ve 3. Tekil kişi 1. Çoğul kişi

*Ödevi sadece ben ve Zeynep yaptık.
(Ödevi sadece ben ve Zeynep yaptık.)

Özne 2. ve 3. tekil kişi ve 2. ve 3 çoğul kişi ise yüklem 2. çoğul kişi olur.

*Sen ve Ayşe (o) bana yardım edebilirsiniz.

Özne Yüklem
2. ve 3. Tekil kişi 2. Çoğul kişi

*Sen ve Berkay nereye gitti?
(Sen ve Berkay nereye gittiniz?)

“Ahmet ve kardeşi gezmeye gitti.” cümlesinin öznesi “Ahmet ve kardeşi” iki kişiden oluşmuştur. Bu özne onlar zamiri ile anlatılır. Bu durumda cümlenin yüklemi de “onlar” ı karşılayan 3. çoğul kişi olmalıdır. Cümlenin doğrusu şöyle olmalıdır: Ahmet ve kardeşi gezmeye gittiler.

Uyarı: Türkçede bazı özneler olumlu, bazı özneler ise olumsuz anlamlar verdiği için bu cümlelerin yüklemde de özneye göre olumlu ya da olumsuz olması gerekir. Eğer özne “kimse, hiçbiri, hiç kimse” gibi kelimelerden oluşuyorsa yüklem olumsuz olmalıdır. Eğer özne “hepsi, herkes” gibi kelimelerden oluşuyorsa yüklem olumlu olmalıdır. Özellikle sıralı cümlelerde farklı yüklemde aynı özneye bağlanması durumunda özne-yüklem uyumsuzluğunun ortaya çıkabileceğini unutmamalıyız.

“Hiçbiri onun öldüğüne inanmıyor, hayret ediyordu.” cümlesinde “inanmayanlar” ve “hayret edenler” aynı kişiler fakat “hiçbiri” olumsuz bir özne olduğu için yüklemi de olumsuz çekimlendiği halde “hayret ediyordu” olumlu çekimlenmiştir. Dolayısıyla anlatım bozukluğu olmuştur. Cümlenin doğrusu şöyle olmalıdır:
Hiçbiri onun öldüğüne inanmıyor, herkes hayret ediyordu.

Herkes onu seviyor, üzümüyordu.
Herkes onu seviyor, kimse üzümüyordu.

Herkes sevinç içindeydi, üzümüyordu.
Herkes sevinç içindeydi, kimse üzümüyordu.

Hazırlayan: astagos

8. Öge Eksikliği

a) Yüklem eksikliği

*Basketbolu az, futbolu ise hiç sevmem.
(Basketbolu az severim, futbolu ise hiç sevmem.)
*Kardeşim gömlek, ben kazak aldım.
(Kardeşim gömlek aldı, ben kazak aldım.)

b) Özne eksikliği:

*Arabanın benzini bitmiş, bir türlü çalışmıyordu.
(Arabanın benzini bitmiş, araba bir türlü çalışmıyordu.)

*Kimse beni dinlemiyor, sözümü kesiyordu.
(Kimse beni dinlemiyor, herkes sözümü kesiyordu.)

* Kitaptaki yanlışlar düzeltilecek ve ikinci baskıya girecek.
(Kitaptaki yanlışlar düzeltilecek ve kitap ikinci baskıya girecek.)

c) Nesne eksikliği:

* Yazar toplumun sorunlarına yönelir ve ele alırsa başarılı olur.
(Yazar toplumun sorunlarına yönelir ve sorunlarını ele alırsa başarılı olur.)

* Hayatına bir yön vermeye çalışıyor, böylece anlamlandırmaya çalışıyordu.
(Hayatına bir yön vermeye çalışıyor, böylece hayatını anlamlandırmaya çalışıyordu.)

* Bütün milletler sanata önem vermeli ve geliştirmelidir.
(Bütün milletler sanata önem vermeli ve sanatı geliştirmelidir.)

d) Yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) eksikliği:

*Herkes onu seviyor ve yardım ediyordu.
(Herkes onu seviyor ve ona yardım ediyordu.)

*Beni telefonla aradı ve müjdeli haberler verdi.
(Beni telefonla aradı ve bana müjdeli haberler verdi.)

* Kadına her fırsatta bağırıyor, sürekli ağağılıyordu.
(Kadına her fırsatta bağırıyor, kadını sürekli ağağılıyordu.)

e) Zarf tümleci eksikliği:

*Her zaman senin yanındayım, seni yalnız bırakmayacağım.
(Her zaman senin yanındayım, hiçbir zaman seni yalnız bırakmayacağım.)

*Hiçbir zaman kendini düşünmedi, ailesinin mutluluğu için çalıştı.
(Hiçbir zaman kendini düşünmedi, her zaman ailesinin mutluluğu için çalıştı.)

f) Fiilimsi ve Ek-fiil eksikliği:

* Markalı ve ezik olmayan tüpleri kullanmalıyız. Markalı olan ...
* Uzun boylu, ama zayıf değildi. / Uzun boyluydu ...

9. Noktalama Yanlışları: Noktalama işaretlerinin eksik ya da yanlış yerde kullanılması; cümleleri bir anlam belirsizliğine sürükleyebileceği gibi cümleden birden fazla anlam çıkmasına da yol açabilir. “Oku baban gibi, eşek olma.”

*Kadın şoförü şöyle bir süzdü.
(Kadın, şoförü şöyle bir süzdü.)
*Yabancı dükkândaki eşyaları beğenmedi.
(Yabancı, dükkândaki eşyaları beğenmedi.)
*Hasta doktora durumunu sordu.
(Hasta, doktora durumunu sordu.)

CÜMLELER		ANLATIM BOZUKLUĞUNUN NEDENİ	CÜMLENİN DOĞRU ŞEKLİ
1	Şoför durmasaydı ölebilir hatta yaralanabilirdim bile.		
2	Bana verdiği kasetleri ona geri iade ettim.		
3	Yorgun maça çıkınca çok verimsiz oluyorum.		
4	Merdivenlerden aşağı yuvarlanan çocuğun kolu incinmiş.		
5	Evin satıldığından şüphesiz onların da haberi olabilir.		
6	Kardeşimi yanıma çağırıp her şeyi anlattım.		
7	Ayrılığı hiç, yalnızlığı az severim.		
8	Gördüğünüz kalıntılar Selçuklular dönemine aittirler.		
9	Başbakan iki gün içinde tamamlanan hastaneyi hizmete açacak.		
10	Yan masadakilerin konuşmalarına kulak astı.		
11	Karadeniz, köpüklü dalgaları ve insanlarıyla bilinir.		
12	O, hep içine kapanık, girişken olmayan çekimser bir insandı.		
13	Arkadaşımın cüzdanı çalınmıştı, çok üzgündü.		
14	Hasta çocuğa bir şey uzattı.		
15	Yetkililer hâlâ bir açıklama yapmadı henüz.		
16	Tam üç yıla yakın bir zaman insanlık dramı yaşandı burada.		
17	Yeni okula geldim ki ders zili çaldı.		
18	Ben ve Ayhan buraya daha önce gelmişti.		
19	Ben öğretmenime inanır ve severim.		
20	Herkes ondan nefret ediyor, onun yüzünü bile görmek istemiyordu.		
21	Özel ve kamu kuruluşları iki gün tatil edildi.		
22	Yeni arkadaşımız azimli; ancak sabırlı değildi.		
23	Adamın sesi kısılmış, yere uzanmıştı.		
24	Onunla birkaç kez; ama seninle hiç karşılaşmadım.		
25	Mantarların hangisinin zehirli hangisinin zehirli olmadığını biliyorum.		
26	Kumar alışkanlığı sayesinde her şeyini kaybetti.		
27	Ankara'da okuyan kardeşim zeki; fakat çalışkan değildi.		
28	Okulunu çok seviyor ve giderken büyük bir mutluluk duyuyordu.		
29	Çölleşmeye karşı bir milyon meşe fidanı ekilecekmiş.		
30	Genç muhtara okulun yerini sordu.		
31	Artık bundan böyle düzenli yemek yemeye karar verdim.		
32	Dün gece Erzurum'da sıcaklık sıfırın altında eksi otuz dereceymiş.		

ANLATIM BOZUKLUKLARI TEST

1. "Evde çalışmalar hızlandırıldı ve yerleşime açıldı." cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni nedir?

- A) Öge eksikliği
- B) Noktalama eksikliği
- C) Tamlama yanlışlığı
- D) Aynı anlamda sözcük kullanımı

2. "Aydın'da hemen hemen tam bir ay kaldım." cümlesindeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Genç kadının elinden çantasını çaldılar.
- B) Burası daha önceki yerden daha güvenlidir.
- C) iki konu arasında küçük de olsa bir ayrıntı var.
- D) Kesinlikle yolun uzun sürmediğini sanıyorum.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Trende yaşlılara yer verilmesi rica olunur.
- B) O koltuklar hamile bayanlar içindir.
- C) Tehlike anında kolu çevirerek kapıyı açınız.
- D) Ağrısız kulak delinir, yazısı asılmış.

4 "Seni seviyor ve saygı duyuyorum." cümlesindeki benzer bir anlatım bozukluğu hangisinde vardır?

- A) Elbette yarın gelebilir.
- B) Görüşlerimi beğendiği gibi katılıyor da.
- C) Herkes rahatsız ve iyi değil.
- D) Ben göreve daha yeni başladım.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sonunda gizli sırlarını açığa vurdu.
- B) Eninde sonunda bunu duyacak.
- C) Doğru dürüst bir iş bulamadım.
- D) Bu yaz sıcaktan birçok gölün suyu kurudu.

6. "Geçtiğimiz günlerde tutuklu sanıklardan iki kişi tahliye edilerek salıverilmişti." cümlesindeki anlatım bozukluğu nasıl giderilebilir?

- A) "Tahliye edilerek" sözcükleri cümleden çıkarılmalı.
- B) "Sanıklardan" sözcüğü atılarak tutuklulardan diye düzeltilmeli.
- C) "Geçtiğimiz günlerde" sözcüğünden sonra virgül konmalı.
- D) "Tutuklu" sözcüğü cümleden atılmalı.

7. "Hayattaki her şeye bu gözle bakmak böyle değerlendirmek gerekir."

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlama hatasının olması
- B) Nesne eksikliğinin olması
- C) Gereksiz sözcük kullanımı
- D) Özne - yüklem uyumsuzluğu

8. "Mehmet'i bulmalıyım ama nasıl ulaşacağımı bilmiyorum." cümlesindeki anlatım bozukluğuyla aynı olan bozukluk hangisinde yoktur?

- A) Dost, dostu yalnız bırakmaz ve yardımcı olur.
- B) Bazıları sinemadan hiç hoşlanmaz ve sevmez.
- C) Aradığımı orada buldum ve ayrılmadım.
- D) Onu çok özlediğim için dakikalarca sarıldım.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) kaldırılırsa anlam belirsizliği doğar?

- A) Müdür, sizi daha önce de uyarmıştı.
- B) Bu iş, yarına kadar mutlaka bitmeli.
- C) Bayan, oğluna yardım edilmesini istiyordu.
- D) Yaşlı, doktorun ne diyeceğini merak ediyordu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu konuyu sizinle yeniden tartışacağız.
- B) Antalya'ya yeniden bir kez daha gideceğiz.
- C) Evden çıkmadan önce onu yeniden aradım.
- D) Her şeye yeniden başlamak gerekir.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Düşünceleri beni etkilediler.
- B) Birçok yerlerde bu yetişmez.
- C) Eti çok, sebzezi sevmiyor.
- D) Çalışmaları ile göz doldurdu.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Oğlu gelince sevinçten etekleri tutuştu.
- B) Ben öyle öğütlere pabuç bırakır mıyım?
- C) Onu görünce korkudan kan başıma sıçradı.
- D) Büyüklerinin sözüne hiç kulak asmazdı.

13. "Buzlu yollarda araçların kaza yapma şansı artar." cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz sözcük kullanılması
- B) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- C) Yanlış sözcük kullanılması
- D) Öznenin iyelik eki alması

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Çalışkan insanlar her yerde sevilirler.
- B) Onların ne dediklerini hatırlamıyorum.
- C) İnsanlar dünyada mutlu olmak isterler.
- D) Bizden başka herkes orada toplanmışlardı.

15. Aşağıdakilerin hangisinden altı çizili sözcük çıkarılırsa cümlenin anlamında daralma olmaz?

- A) Aklına geleni birden söyleyiverdi.
- B) Genç kızın gözleri artık onu görmüyordu.
- C) Sohbet ilerledikçe herkesin neşesi artıyordu.
- D) Dağların arasından geniş bir düzlüğe çıkmışlardı.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Aşırı Yağmur sele neden oldu.
- B) Tarlanın kıyısına fidan ekmişler.
- C) Çoğunluk sağlanamadığı için toplantı ertelendi.
- D) O kadar çalışmasına karşın yazılıdan iyi not alamadı.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Akşama kadar fazla oturdu.
- B) Havuzda çok fazla kaldı.
- C) Yemeğin suyu fazla geldi.
- D) Kasadaki para fazla çıktı.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gereksiz kullanılmıştır?

- A) Kimse onunla boy ölçüşemez.
- B) Seni şimdi daha iyi anlıyorum.
- C) Annem bana bu yüzden dolayı çok kızdı.
- D) Bu iş canımı sıkıtmaya başladı.

1.A 2.D 3.D 4.C 5.A 6.A 7.B 8.B 9.D 10.B 11.D 12.D 13.C 14.D 15.A 16.B 17.A 18.C

Hazırlayan: astagos